

*Kto stratil majetok, nestratil veľa.
Kto stratil slobodu, stratil mnoho.
Kto stratil vieru, stratil všetko.*

Zásielku spracovala spoločnosť:
HENRIETTA - direct marketing, s.r.o.
P.O.BOX 1, 820 08 Bratislava 28, „D+4“
POŠTOVNÉ ÚVEROVANÉ
820 08 Bratislava 28

SVEDECTVO

vychádza od roku 1991
ročník 36
máj 2026
cena 2 eurá

5

ČASOPIS TABUIZOVANÝCH FAKTOV

Ako sa dalo s režimom koexistovať

NÁŠ ROZHOVOR

Slovák s talianskym priezviskom, v rokoch 1979-1985 študent Cyrilometodskej teologickej fakulty v Bratislave, v súčasnosti správca farnosti v Hrachovišti. Irenej CIUTTI (1960) vyrastal spolu so starším bratom a mladšou sestrou na Dobrej Vode v katolíckej rodine. Obaja rodičia boli praktizujúci katolíci a našli sa počas druhej svetovej vojny v Tatrách. Otec z Dobrej Vody pri Trnave, mamička od Levoče zo Spišského Hrhova.

● Otec z Dobrej Vody? S talianskym priezviskom?

Starý otec bol Talian. Jeho rodina si otvorila v Devínskej Novej Vsi kameňolom. Dnes sa volá Ciuttiho štamproch. Samozrejme, že to už patrí niekomu inému.

● Ale máte v sebe taliansky temperament?

Áno, niekedy až moc. (Smiech.)

● Ibaže ak ste sa dali na kňaz-

Irenej Ciutti

Foto Eva Zelenayová

ské povolanie, znamená to, že máte v sebe istý regulátor, že sa viete ovládať.

Nie je to vždy jednoduché, ale musím.

● Študovali ste v rokoch, keď Cirkev bola nemilované dieťa režimu. Pociťovali ste tlak systému?

Prvé problémy s režimom som vnímal už v detstve. Aj keď neboli vypuklé, zjavný bol rozpor medzi režimom, rodinou a vierou. Vyrastal som s dvoma súrodencami, mám o desať rokov staršieho brata, sestru o tri roky mladšiu.

Pokračovanie na 10. strane

V čísle

Ján Litecký Šveda	
Aprilové politické počasie	2
Spýtali sme sa Štefana Macuru	3

Eva Zelenayová	
Nezabúdajme na odvážnych biskupov	3
Barbarská noc V Banskej Bystrici	4-5

Z výročných schôdzí	6-7
Rafael Rafaj	
Odkiaľ pochádza a kde je dnes komunizmus?	8

Marián Tkáč	
Je Péter Magyar vyvolený nástupca?	9
Seriál martýrov František Bodnár	12

ročník 36 • máj 2026

Aprílové politické počasie

Myslel som si, že v májovom úvodníku sa zameriam na celkom vydarený apríl z pohľadu našej organizácie. Banskobystrická pobočka usporiadala na námestí peknú pietnu spomienku na udalosti Barbarskej noci z 13. na 14. apríla 1950 so svätou omšou v kostole sv. Alžbety. Náš aktívny člen Pavol Zuskáč, po zlatej medaili v Írsku, dostal aj pozlátenú medailu na filatelickej výstave v Chorvátsku, obe za exponát „Andrej Hlinka na poštových známkach“. No a 8. apríla sa dožil požehnaných 100 rokov historik František Vnuk, ktorý z vlasti musel emigrovať v roku 1949 a ktorému sme gratulovali už v minulom čísle. Z jeho práce sme citovali na spomínanej pietnej spomienke v Banskej Bystrici. Tu ešte poznamenám, že medzi jeho gratulantmi boli také mená ako Pápež Lev XIV., anglický kráľ Karol III., generálna guvernanka austrálskeho Commonwealthu S. Mostynová a predseda federálnej vlády A. Albanese.

Ibaže koncom mesiaca prišla studená sprcha a opäť „vstala mládež nová, mládež Gottwaldova“. Ako ináč, v novinách SME, a potom dokonale fanatické pokračovanie na Facebooku. No možno slovo „vstala“ nie je celkom presné, pretože táto „mládež“ tu stojí na stráži stále, už od roku 1945, raz v popredí, raz v pozadí. Bývalý politický väzeň z NDR Jürgen Hultenreich to dobre vystihol: „Sú ľudia, ktorí sa vôbec nepohybujú. Ako sa dajú zastaviť?“ Neviem, koľko majú dotčení matadori rokov, ale keďže v našej organizácii sa vekový priemer pohybuje niekde medzi 70 a 90 rokov, pre nás to stále ešte môže byť „mládež“. Hneď som si spomenul aj na citát známeho provokatéra Nietzscheho: „Dávia svoju žľč a nazývajú to novinami.“ Zrejme sa dočítali, že naša organizácia dostala od štátu príspevok na činnosť. Nie síce nejakú veľkú, ešte stále nemáme prostriedky napríklad na prepotrebného archivára, ale týmto pokrokom by sa určite viac páčilo, keby namiesto podpory nás opäť zatvárali. Ako do roku 1989.

Ich nenávistné tirády a bezočivé lži, ktoré je zbytočné nejak podrobne rozoberať, si neprekvapivo najviac odniesol prvý slovenský prezident, ale aj náš duchovný Ján Košiar. V bolševických propagandistických kruhoch je už priam povinná lož o „vojnovom zločincovi Jozefovi Tisovi“, hoci vojnový zločinec je právne ošetrený termín, ktorý tu nemá čo hľadať. Jozefa Tisu dal zavraždiť český fanatický nacist a masový vrah Beneš, lebo si asi myslel, že tým u Slovákov zničí všetky myšlienky na samostatnosť. Pre niektorých ľudí je dodnes zločinom všetko, čo nejako súvisí so slovenskou samostatnosťou.

Smutné je, že aj súčasné vedenie ÚPN, mimoriadne politicky korektné, sa na pietnych spomienkach pri cent-

rálnom pamätníku politických väzňov už nezúčastňuje. Zato pri Bráne slobody v Devíne áno. Tu by som rád pripomenul malý morálny rozdiel: v Devíne je pamätník pre tých odvážlivcov, ktorí nemohli zniesť komunistický teror a utekali za svojou slobodou. Aj my sa tam chodievame pokloniť. No náš pamätník vzdáva úctu tým, ktorých tu doma umučili či popravili, tým, čo trpeli za slobodu nás všetkých. A za samostatnosť. A to veru kdekomu nevoní. Mimochodom, rôzne zmienky o menách na našich tabuliach či diskusie neznamenajú fakty, tu len pripomeniem, že práve pred 17. novembrom 2025 sme dali na tabule vytesať tri nové mená: biskupa Škrábika, disidenta Petřivého a umučenú za svoju vieru Máriu Živnú.

O nenáležitom, priam podvodníckom používaní termínu „fašizmus“, tohto Stalinovho plúvanca, ktorým sa to len tak hmýri, sme už v Svedectve písali viackrát. Tak, ako o vynáleze československých komunistov „klérofašizmus“, čo je niečo ako u nacistov „židobolševizmus“. Ostatné nenávistné podsúvania a lži už ani nejdeme rozoberať, bolo by toho na úvodník neprimerane veľa. Spomenúť však musím ešte jednu nehoráznu lož, a to osobný útok na nášho duchovného Jána Košiaru, že vraj od roku 2023 pôsobil ako asistent poslanca Kéryho s platom 3 521 eur mesačne, pretože to sa dotýka jeho osobnej cti.

Ale ako sme už viackrát zistili, reagovať na tieto klamstvá, tak ako reagovať na nenávisť, je úplne zbytočné. V minulosti sme sa párkrát pokúsili uplatniť zákonné (!) právo na opravu (SME, Aktuality) aspoň tých najväčších lží, no bolo to úplne zbytočné. Tak už len zostáva povzdychnúť si, aj vzhľadom na skúsenosť starších ľudí – **český nacionalizmus je neliečiteľný.** Pretože v podstate o ten tu ide, o pokračujúcu tichú genocídu, obrať Slovákov o pravdivú históriu. A spomenúť si na Goetheho, ktorý už v roku 1830 prestal čítať noviny, lebo je to iba „lomez bláznov“. Podobne na radu Kurta Vonneguta treba radšej čítať knihy, pretože: „Naše zdroje každodenných správ, noviny a televízia, sú také zbabelé, také nepozorné a také neinformatívne, že jedine v knihách sa dozvieme, čo sa skutočne deje.“ Ale aby sme nekončili až tak smutne, tak si skúste vypočuť veľmi aktuálnu pesničku na modernú tému „Fake News Blues“, kde sa spieva:

*Super deep boss a super veľkočov, veľká ZOO pavúkov z olova
tlačiarenskú čerň tam súkajú noc čo noc,
čo ráno zavesia ti zas na nos
fóbia, troll, hate, je dnes celý svet
hoax, trans, cancel, fake, dávno si delete.*

Ján Litecký Šveda
predseda PV ZPKO

SVEDECTVO, mesačník Politických väzňov Zväzu protikomunistického odboja ● **Vydavateľ:** PV ZPKO, založený v roku 1990 pod názvom Konfederácia politických väzňov Slovenska (KPVS) ● **Séfredaktorka:** Eva Zelenayová ● **Redakčná rada:** Ján Košiar (predseda), Bruno Čanády, Ján Litecký Šveda, Ivan Mrva, Ivan A. Petranský, Jozef Rydlo, Juraj Vrábel a Eva Zelenayová ● **Adresa redakcie:** 811 06 Bratislava, Obchodná 52 ● **Telefón:** 02-5263 8154 ● **e-mail:** ústredie@pv-zpko.sk ● **webová stránka:** www.pv-zpko.sk ● **IČO:** 00679879 ● **Cena jedného výtlačku:** 2 EUR ● **Predplatné 20 EUR/kalendárny rok** ● **Predplatné pre zahraničných abonentov:** 50 USD vrátane poštovného ● **Názov účtu:** Politickí väzni Zväz protikomunistického odboja ● **Číslo účtu v Prima banka Slovensko, a.s.:** SK74 3100 0000 0040 0012 8109 ● **EV:** 3851/09 ● **Tlač:** PRINTLAND, s.r.o. ● **Nevyžiadané rukopisy nevraciam** ● **ISSN:** 1338-404X ● **Materiály** uverejnené v rubrikách „Čitateľské fórum“ a „Spomienky“ vyjadrujú názory občanov a čitateľov.

SPÝTALI SME SA

Štefana Macuru

● Ako sa vám žije dnes?

Po otcovej smrti v roku 2011 a smrti matky v roku 2019 som sa vrátil do Bratislavy. No nastalo obdobie covidu a my, kapucíni, sme ani nespovedali. Iné rehole boli viac otvorené a spovedali. Keďže som sa nedal očkovať, získal som neprajníkov. Odišiel som teda na Raticov vrch, kde pôsobí spoločenstvo kapucínov pri kostole Panny Márie Fatimskej na Hriňovských lazoch. Kostol sme mali tajne otvorený a stále sme slúžili sv. omše. Všetko totiž závisí od ľudí. Ten nešťastný covid narobil veľa zla. Mnohí ľudia si odvykli chodiť do kostola, vraj stačí pozeráť omšu v televízii. Myslím, že Cirkev sa mala proti tomu postaviť. Veď všade boli otvorené kostoly, aj v Poľsku, biskupi sa nedali štátom zastrašovať. Zbytočne to narobilo

veľa škody, aj sv. prijímanie do rúk. Ja som proti tomu a to je zasa také moje nové prenasledovanie, lebo nikomu nedám hostiu do rúk. No ľudia sa sťažovali, lebo som osobne napadol politikov, ktorí presadzujú agendu LGBTI. Otvorene o tom rozprávam. Nemôžem to akceptovať, je to proti Bohu, proti prírode. Ide o sodomistické hriechy, čo považujem za nové prenasledovanie, útlak Cirkvi.

Vo Fatime Panna Mária povedala, že vojna sa skončí, ale príde obrovské prenasledovanie Cirkvi, ak svet nebude

robiť pokánie. Čiže mať úctu k eucharistii, modliť sa ruženec, modliť sa za obrátenie hriešnikov, za duše v očistci, za obrátenie Ruska a pokiaľ budeme v tomto tápať, svet zaplavia herézy, dokonca aj v najvyšších vrstvách Cirkvi. A vidíme, že to, čo sa považovalo za hriech, dnes sa obdivuje, lebo - sloboda slova. Nečudujme sa, že ľudia prestali chodiť do kostola, veď Cirkev nemá čím osloviť mladých ľudí. Preto niet ani kňazských povolání, chýba život s Ježišom. Duchovný život s Ježišom. Eucharistia. Bohužiaľ, heretici sú aj medzi biskupmi, kardinálmi, všade. Slobodomurári sú všade.

Takéto niečo bolo v Cirkvi už trikrát. Vždy ten diabol sa nejakoto vtriel medzi tých najvyšších predstaviteľov. Je nemysliteľné, aby spoločnosť povýšila hriech na zákon, ako sa to deje pri agende LGBTI. Homosexuálne manželstvá!

Pokračovanie na 6. strane

Nezabúdajme na odvážnych biskupov

Nedávno sme si pripomenuli Barbarskú noc. V tejto súvislosti zazneli spomienky na hrdinstvo slovenských biskupov, ktorí pastierskym listom upozornili veriacich na hrozby zo strany nastupujúceho komunistického režimu. Nasledovalo kruté vyšetřovanie a dlhoročné väzenia. Spomeňme len mená Gojdič, Vojtaššák, Buzalka. Dnes sú majákom pre veriacich.

Po roku 1989 vznikali rozličné strany a hnutia, niektoré, ako komunistická strana, sa iba pretransformovali. Na Stranu demokratickej ľavice. Jej predsedom sa stal Peter Weiss, ešte po Novembri na sneme zvolený za predsedu KSS. Vzniklo aj Kresťansko-demokratické hnutie, čo na religióznom Slovensku malo nesmierny význam. Jeho predsedom sa stal Ján Čarnogurský, syn bývalého poslanca slovenského snemu počas prvej Slovenskej republiky, takže očakávania boli veľké.

V roku 1992 sa stal premiérom Vladimír Mečiar z HZDS. Bol jediným politikom, čo dokázal zobrať na seba zodpovednosť a postupnými krokmi dosiahol vznik samostatnej Slovenskej republiky. Najskôr prijatím Deklarácie o zvrchovanosti SR (17. júla 1992),

SLOVO SVEDECTVA

vzápätí prijatím slovenskej ústavy a následne hlasovaním vo federálnom zhromaždení o zániku federácie. Rozhovory premiérov Klaus-Mečiar, ktorým pripisujú odporcovia slovenskej samostatnosti „vinu“ za rozdelenie federácie, boli skôr rozhovormi o budúcom usporiadaní pomerov v oboch štátoch. Poslanci za KDĽH hlasovali proti všetkým štátotvorným aktom.

A ako sa k situácii postavila Cirkev? V tom čase rešpektovaný kardinál Ján Chryzostom Korec privítal vznik štátu. No väčšina cirkevnej hierarchie podporila a dodnes podporuje KDĽH, hoci hnutie fatálne zlyhalo nielen v otázke štátnosti, ale aj v otázke vlast-

ného hodnotového programu. V deväťdesiatych rokoch sa kresťanskí demokrati spojili v koalícii s komunistami i liberálmi a v súčasnosti znovu hľadajú cestu k progresívnym liberálom. Od tandemu Weiss – Čarnogurský sa KDĽH dostáva k tandemu Šimečka – Majerský.

V roku 2020 prišla ďalšia veľká skúška pre cirkevnú hierarchiu – covid. Žiaľ, slovenskí biskupi sa nevzopreli, radšej nechali zatvorené kostoly aj cez najväčšie sviatky. Aký signál vyslali veriacim? Že sa nič nedeje? No po covid-e zostali kostoly citeľne prázdnejšie. Oslabila sa viera, vo verejnom priestore sa liberálna demokracia skloňuje ako povinná ideológia. Na koniec jednej si ešte staršie generácie pamätajú a preto ich desí to koketovanie KDĽH s progresivcami. To Majerský so Šimečkom myslí skutočne vážne? To Cirkev sa nevyjadří? Kam sa podela odvaha otcov biskupov?

Eva Zelenayová
šéfredaktorka

Nezabúdame na Barbarskú noc

Tohto roku uplynulo 76 rokov, keď v noci z 13. na 14. apríla 1950 prepadli silové zložky štátu 56 kláštorov a rehoľných domov. V pondelok 13. apríla si členovia PV ZPKO z celého Slovenska pripomenuli túto smutnú udalosť sv. omšou a položením venca pri pamätnej tabuli v Banskej Bystrici venovanej kňazom a rehoľníkom Banskobystrickej diecézy.

Rektor kostola sv. Alžbety uhorskej v Banskej Bystrici Kristián Libant prišiel vo svojej homílii so zaujímavou myšlienkou. Bývalý režim kádrol ľudí a kládol im otázku, či sú vyrovnaní s náboženskou otázkou. Pokojne mohli odpovedať áno a pokojne ďalej študovať, veď neklamali, len každá strana si inak vykladala vyrovnanie sa s náboženskou otázkou. Libant však upozornil, že predstaveľov bývalého režimu nezaujímalo 90 percent veriacich, ale práve tých 10 percent, čo mali odvahu povedať niečo o svojej viere. Aj dnes potrebujeme ľudí čo idú za svojou pravdou bez ohľadu na to, aké dôsledky to pre nich môže mať. Barbarská noc je spomienkou práve na týchto, akým jedinú noc úplne zmenila život.

Pri pamätnej tabuli predsedníčka RO PV ZPKO Helena Halková pripomenula históriu pietnych spomienok, predseda PV ZPKO Ján Litecký Šveda vyzval duchovného organizácie Jána Košiaru, aby oboznámil prítomných so životom jedného z uvedených na pamätnej tabuli a v podaní Anny Blaško-

Zľava Marek Murajda, Helena Halková, Ján Litecký Šveda a Ján Košiar otvárajú pietnu spomienku kladenia venca.

Foto Eva Zelenayová

V Banskej Bystrici sa stretli členovia našej organizácie z celého Slovenska.

Foto Eva Zelenayová

vej zazneli verše s aktuálnou tematikou i spev žien z Heľpy.

Zaujímavosťou je, že kostol sv. Alžbety v Banskej Bystrici, kde sa konajú pietne spomienky našej organizá-

cie na Barbarskú noc, navštevoval dnes už blahoslavený Janko Havlík. Tam bol v 50. rokoch perzekvovaný potom, čo zatvorili kňazský seminár.

Eva Zelenayová

Speváčky z Heľpy prispievajú k slávnostnej atmosfére podujatia.

Foto Eva Zelenayová

Barbarská noc je mementom

Na prelome rokov 1949/1950 hlavným nepriateľom komunistického režimu bola Katolícka cirkev. Režim sa rozhodol zlomiť jej vplyv na masy a za týmto účelom zasadil jej v roku 1950 štyri hlboké rany: domáce väzenie všetkých biskupov; likvidáciu všetkých mužských reholí – Akcia K; likvidáciu Grécko-katolíckej cirkvi – Akcia P; paralýzu činnosti ženských rehoľných spoločností – Akcia R.

Akcia K, ktorej 76. výročie si dnes pripomínáme, je známa aj pod názvom Barbarská noc, podľa rovnomennej knihy kardinála Jána Chryzostoma Korca, ktorý bol jednou z obetí tohto brutálneho zásahu.

V noci z 13. na 14. apríla 1950 bolo prepadnutých 56 kláštorov a rehoľných domov, v ktorých žilo 850 rehoľníkov. V televízii to síce nebude, ale my sme tu, aby sme si pripomenuli tých, ktorí väzením a utrpením zaplatili za našu slobodu.

Neskôr zatkli a odsúdili na roky väzenia aj ďalších diecéznych kňazov. Ich mená za Bansko-bystrickú diecézu máme tu na pamätnej tabuli, ktorá bola odhalená 15. apríla 1998 biskupom Rudolfom Balážom a podpredsedom našej organizácie Antonom Malackým.

Dnes som si z tabule vybral diecézneho kňaza Ladislava Stiffela, v tom čase farára v Lutile neďaleko Svätého Kríža nad Hronom (dnes Žiar nad Hronom). V obci Lutila bola v roku 1949 jedna zo vzbúr proti štátnej katolíckej akcii. Odvážni občania a farníci tam bránili svojho kňaza, dôstojného pána dekana **Ladislava Stiffela**.

Lutilský pán dekan totiž prečítal v kostole pastiersky list vtedajších slovenských biskupov proti tejto schizmatickej, tzv. katolíckej akcii. List mal názov **Hlas biskupov a ordinárov veriacim v hodine veľkej skúšky**. Stálo v ňom okrem iného:

„V nesmierne vážnej chvíli nášho náboženského a národného života obraciame sa na vás týmto listom, právom učiacej Cirkvi. Láska k národu a ľudu Č-SR nás vedie k tomu, aby sme k vám hovorili v rozhodujúcich dňoch, keď ste sa stali svedkami útoku na jednotu a vedenie Katolíckej cirkvi u nás... Ako zodpovední predstavitelia Katolíckej cirkvi v Č-SR cítíme iste ťažkú zodpovednosť za vývoj náboženských udalostí v našej vlasti a nezastierame, že nadišla rozhodujúca chvíľa veľkých skúšok pre našich drahých veriacich a pre naše verné kňazstvo. Museli by sme sa cítiť pred vami zahanbení, keby sme si počínali ináč, keby sme si nepočínali ako pastieri, ktorí v záujme vašej spásy sú ochotní dať životy za svoje ovce. Musí nás však zaujímať to, či je táto forma priaznivá pre vývoj náboženského života a či je možné takú spoločenskú prestavbu uviesť nejako do súladu s náukou Ježiša Krista. Dobré vieme, koľkých práv ste už boli zbavení, a nie je ani vám neznáme, koľko príkoria musela Cirkev u nás v poslednej dobe už vytrpieť. Nemusíme vám predkladať, drahí veriaci, o tom zvláštne dôkazy...“

Celá náboženská tlač až na niektoré celkom bezvýznamné výnimky bola zrušená: boli zastavené i úradné obežníky ordinariátov, namiesto nich bol zavedený tzv. *Vestník katolíckeho duchovenstva*, ktorý ani zďaleka nie je katolícky, a nemá cirkevné schválenie, je vydávaný proti vôli ordinariátov a napriek tomu je určený pre katolíckych kňazov, je redigovaný nekato-

Zlava Štefan Macura, Kristián Libant a Ján Košiar slúžia sv. omšu za obeť komunizmu. Foto Eva Zelenayová

líkmi v duchu proticirkevnom. Preto čítanie a prechovávanie tohto časopisu je odteraz zakázané a nezostáva nič iné, iba všetky čísla im posielat späť.

Každá skúška je z Božieho dopustenia a iste prispeje k spásu našich duší. Je príležitosťou, aby sme osvedčili svoju vernosť Kristovi, aby sme pykali za svoje poklesky a aby sme sa naučili byť celkom a dôsledne katolíckmi... Cirkev je nezničiteľná a trpieť pre Krista je najväčšia sláva. Nedajte sa myliť falošnými prorokmi, varujte sa pred dravými vlkami v rúchu barančom. nedajte sa vyprovokovať k prenáhleným a nepremysleným činom. Bdejte a modlite sa. Všetkým, najmä však tým, ktorí trpia, alebo budú trpieť protivenstvá pre spravodlivosť, žehnáme.“

Mailý vtedy neboli a tento pastiersky list bol doručovaný osobitnými kuriérmi; kňazi boli vyzvaní prečítať tento text v nedeľu 19. júna 1949. Niektorí ho prečítali, iní nie, ďalší ešte pridali svoj komentár. Pán farár Stiffel svojim veriacim v Lutile tento list prečítal.

Nie na druhý deň, ale 2. júla 1949 prišli do Lutily dvaja súdruhovia z Kremnice Štefan Liba a Tomáš Šabo zatknúť pána farára. A ľudia ho bránili. Nie však dlho. Nasledovali trestné oznámenia, súd, pokuty, väzenie. Osemnásť Lutilčanov bolo odsúdených. V roku 2017 sme im v Lutile odhalili pamätnú tabuľu a pán farár Stiffel, ako hlavný iniciátor tejto vzbury, dostal sa za to na dva roky do väzenia. Zomrel v roku 1969.

Lutila nebol ojedinelý prípad. Tieto konflikty dostali označenie „vzbury“ a udiali sa v 60 obciach na celom Slovensku: to bolo asi 25 000 ľudí. Trestné oznámenia boli podané proti 1 136 osobám, z nich bolo odsúdených 467 spolu na 546 rokov, 6 mesiacov a 27 dní. Oslobodených bolo 289 ľudí, ale mnohí dostali podmienené tresty.

„Vzbury“ proti tzv. Katolíckej akcii boli najmasovejším prejavom odporu obyvateľstva proti komunistickému režimu do roku 1989. Ďakujem všetkým, ktorí v roku 1949 takto prejavili svoju vieru v Boha a lásku k Svätej cirkvi i všetkým tým, ktorí za svoju vernosť Bohu, Cirkvi i slovenskému národu zaplatili svojím životom i väznením.

Ján Košiar
duchovný PV ZPKO

SPÝTALI SME SA

Pokračovanie z 3. strany

Nemôžeme prijať niečo zlé ako zákon, musíme žiť v pravde. To, čo povedal Ježiš: ja som cesta, pravda a život. Ak sa niečo pripustí, čo i len niečo ako hriech, čo nie je v súlade s prírodou a Božím zákonom, všetko sa rúca. Nastáva chaos v celej spoločnosti, chaos v Cirkvi. Chybu vidím v tom, že sa tradí-

cia považuje ako niečo staré, ale preto je to konzerva, lebo konzerva vydrží. Cirkev dáva praktiky dvetisíc rokov, ktoré sú dnes odmietané. Ale to znamená, že buď máš v duši Boha alebo diabla. Komunizmus narobil veľa zla, no tento neokomunizmus je ešte nebezpečnejší.

Spoločnosť by sa mala vrátiť k tradíciám a učeniu, čo hovoril Pán Ježiš, čo hovorili apoštoli, svätci. My ideme späť do pohanskej spoločnosti, ktorá

nemá úctu k hodnotám, lebo nemá úctu k Bohu. A pokiaľ nemá úctu k Bohu, nemôže mať úctu ani k ľuďom. Keď s tým chceme niečo urobiť, tak každý musí začať od seba. Zažijeme možno niečo ťažké, ale Panna Mária prisľúbila - nikomu nedá zahynúť, kto v Neho verí.

Viac o Ing. Mgr. Štefanovi Macurovi ste sa mohli dočítať v rozhovore vo Svedectve č. 12/2025.

Bilancia z Trnavy

Výročná členská schôdza RO PV ZPKO v Trnave sa uskutočnila 15. apríla 2026 v kancelárii organizácie. Schôdzu otvorila a viedla predsedníčka regionálnej organizácie Eva Hlučová. Schôdze sa zúčastnil predseda PV ZPKO Ján Litecký Šveda aj podpredseda PV ZPKO Rafael Rafaj. Obaja hostia sa prihovorili účastníkom schôdze a informovali o aktuálnych otázkach.

Eva Hlučová v správe uviedla, že rok 2025 bol pre organizáciu lepší ako predchádzajúce roky, lebo sa vo veľkej miere stretávali na rozličných podujatiach a tiež sa viac venovali schôdzkovej činnosti.

Každý týždeň bolo vedenie k dispozícii členom v trnavskej kancelárii. K fundamentálnym podujatiam trnavskej organizácie patria pietne spomienky pri hrobe rodiny Branišovej v Bohdanovciach nad Parnou a výročie Dolnokrupanskej vzbury.

V roku 2025 zomrela pani Mária

Eva Hlučová, Rafael Rafaj a Ján Litecký Šveda na výročnej schôdzi v Trnave.

Foto Eva Zelenayová

Branišová, ktorá financovala pamätník politickým väzňom a obetiam násilnej kolektívizácie a vlni sa tiež rozlúčili s politickým väzňom Jurajom Nižňanským z Vrbového.

Po správe o hospodárení sa rozprúdila diskusia, v ktorej vystúpil aj

pracovník ÚPN a člen organizácie Peter Jašek.

Odpovedal najmä na otázky týkajúce sa priznávania postavenia veterána protikomunistického odboja. Na záver prijali uznesenie, ktorým odsúhlasili prednesené správy. **(zl)**

Druhý zľava Peter Jašek, aktívny účastník schôdzi v Trnave. ● Stiesnené podmienky Trnavčanov neodrádzajú od stretávania sa.

Foto Eva Zelenayová

V Košiciach na schôdzi

Výročná členská schôdza regionálnej organizácie PV ZPKO v Košiciach sa uskutočnila 16. apríla 2026. Pred schôdzou sa niektorí členovia zúčastnili pietnej spomienky na Hlavnej ulici pri pamätnej tabuli popravených, umučených a prenasledovaných politických väzňov.

Výročná členská schôdza pokračovala v budove bývalej Mestskej knižnice. Schôdzu otvoril hospodár Ing. Ján Brodňanský. Privítal podpredsedu PV ZPKO Štefana Nováka a ostatných účastníkov schôdze a vyzval ich, aby si minútotu ticha uctili pamiatku zosnulej pani Emílie Ihnatovej.

Po overení uznášaniaschopnosti predsedu RO PV ZPKO Juraj Vrábel predniesol správu o činnosti za rok 2025. Prítomných informoval o všetkých akciách, na ktorých sa zúčastňovali členovia pobočky. Zároveň predniesol plán činnosti RO PV ZPKO na rok 2026 a informoval prítomných o návrhu štátnych vyznamenání prezidentovi republiky. V ďalšej časti schôdze boli uskutočnené voľby vedúcich

Docent Ján Dudáš diskutuje s Mariánom Ištokom, v pozadí Ing. Marián Žalobín a Peter Varga.

Foto Ján Brodňanský

predstaviteľov a delegátov na celoslovenský snem PV ZPKO. Do funkcie predsedu bol navrhnutý Ing. Ján Litecký Šveda a do funkcií podpredsedov Štefan Novák a Ing. Marek Murajda.

Správu o hospodárení predniesol hospodár Ing. J. Brodňanský.

Prítomní prijali návrh, aby pamätná medaila PV ZPKO bola udelená ria-

diteľovi Múzea obetí komunizmu v Košiciach Ing. Pavlovi Hricovi.

V diskusii vystúpil docent Ing. Ján Dudáš, CsC, ktorý rozviedol myšlienku o pravde a demokracii.

Po skončení programu sa Juraj Vrábel poďakoval prítomným za účasť a schôdzu ukončil. **Juraj Vrábel** predseda RO PV ZPKO Košice

Povzbudenie z Nitry

Výročná členská schôdza RO PV ZPKO v Nitre sa uskutočnila 27. marca 2026 v kancelárskych priestoroch organizácie. Schôdzu otvorila a viedla predsedníčka organizácie Alžbeta Loudová. Privítala prítomných a minútotu ticha si uctili členov, ktorí navždy odišli do večnosti. Česť ich pamiatke.

Schôdza pokračovala prednesením správy o činnosti za rok 2025, ktorú podala predsedníčka A. Loudová. Predniesla aj návrh plánu na rok 2026, ktorý bol jednomyselne schválený a prítomní sa zaviazali ho aj dodržiavať.

Ďalej prerokovali vnútorné záležitosti a hlasovaním jednomyselne odsúhlasili prijaté uznesenia. V diskusii účastníci výročnej schôdze prejavili záujem pomáhať pri naplňaní programu a cieľov RO PV ZPKO.

Predseda sa na záver schôdze poďakovala prítomným za účasť aj za odhodlanie pokračovať v činnosti, aby sa na praktiky totalitného režimu nezapudlo a stali sa mementom pre nasledujúce generácie. **Alžbeta Loudová**

Odkiaľ pochádza a kde je dnes komunizmus?

Medzi negatívne javy súčasnosti patrí aj nevidaná miera nenávisť. To, čo znepokojuje je fakt, že opäť najmä ideologickej voči opačným názorom a postojom. Mali by sme preto pátrať po príčinách tohto javu a apelovať na spoločnosť, lebo na začiatku každej totality bola nenávisť voči „nepriateľovi“. Mnohí politickí väzni si v totalitnom režime všimli aj to, čo väčšina nechcela vidieť – triednu nenávisť. Následky budovania „pokroku“ sme pocítili na vlastnej koži a osude. Nenávisť voči vnútornému nepriateľovi bola nevidaná. Sprevádza ju eliminácia tých, čo nešli s prúdom a líniou doby – sledovaním, prenasledovaním, mučením, väznením, ponižovaním, priam doživotnou diskrimináciou. V mnohých prípadoch to pocítili aj deti väzňov.

Biblia popisuje vyhnanie Adama z Raja. Po zjedení jablka dostal Adam od Boha kľúčovú otázku: „Kde si?“ Adam poznal, že už nie je v Raji. Podstatné je ono „poznanie“. Vedieť nielen kto sme, ale aj kde sme; kam sme sa dostali a prečo. Takto to nepochybné cíti väčšina politických väzňov, ich rodiny a potomkovia, ktorí by mali prevziať štafetu svedectva. Nielen kladením otázok, ale aj dávaním odpovedí na základe našej kolektívnej skúsenosti „vyhnania“ na okraj spoločnosti totalitným režimom.

Ako a čím sa mohol uchytiť zločinný systém komunizmu sme pocítili na vlastnej koži. Otázka aj vzhľadom k názorovej nenávisťi oživením „kultúrneho komunizmu“ je, kde ho nájdeme dnes? A ešte hlasnejšia musí byť naša odpoveď. Najmä pre mladú generáciu, aby neopakovala chyby minulosti s víziou nového progresu.

Chce to odvahu postaviť sa voči novej realite, **veď našim poslaním je, aby sa história nevrátila v inom totalitnom šate.** Ostatne najmä o tom by malo byť aj rokovanie snemu, aby sme sa vedeli zmobilizovať, mali víziu, stratégiu, aj funkcionárov „poznania“ na realizáciu. Veď tu nie sme pre seba, ale pre národ, lebo sú aj skryté hriechy, najmä apatia – neurobiť nič, keď je to potrebné.

To, že **komunizmus sa ako marxizmus zrodil na Západe** sovietski komunisti z princípu nemohli priznať. Ostalo len pri symboloch, otcoch tejto zlovoľnej a toxickéj ideológie - Marxovi a Engelsovi. Mimochodom, oboch Anglosasov **s nenávisťou** nielen voči kapitálu, imperialistom, cirkvi, **ale aj voči Slovanom!** Zrazu nebola kľúčová len trieda, ale aj etnicita, lebo „brzda svetovej revolúcie“, preto nás chceli eliminovať.

Nemecká vláda o 70 rokov vyslala radikála Lenina zo švajčiarskeho exilu v špeciálnom vlaku aj s peniazmi a technikou na vyvolanie revolúcie v cárskom Rusku. Nuž a podarilo sa. Bolševici opradení triednou nenávisťou zavraždili cársku rodinu, nastolili teror, diktatúru proletariátu a totalitu.

Je náhoda, že z Nemecka sa začali šíriť Marxove bludy a s odstupom času aj tie neomarxistov z Frankfurtskej školy, opäť s konceptom revolúcie - tzv. „kultúrnej“? Zdiskreditovaných východných komunistov mali na Západe nahradiť prijateľnejší „kultúrni komunisti“ - neomarxisti. Dnes ich úderka – progresívci znovu hrajú prvé husle v novom internacionálnom spoločenstve – EÚ.

Ostaňme ešte pri Marxovej nenávisťi voči Slovanom, keďže

z jeho ideológie žili komunisti a čerpajú aj neomarxisti-progresívci. Marx sa voči Slovanom útočne a pohrdavo vyjadril v článku v denníku Neue Rheinische Zeitung: „K sentimentálnym frázam o bratstve, ktoré nám tu ponúkajú v mene najprotirevolučnejších národov Európy, odpovedáme, že **nenávisť k Rusom bola a zostáva prvou revolučnou vášňou medzi Nemcami**; že od revolúcie sa k tomu pridala nenávisť k Čechom a Chorvátom, a že len najdôslednejším **použitím teroru proti týmto slovanským ľuďom** môžeme, spolu s Poliakmi a Maďarmi, zabezpečiť revolúciu... Vieme, kde sa koncentrujú nepriatelia revolúcie – v Rusku a v slovanských regiónoch Rakúska – a žiadne pekné frázy či odkazy na neurčitú demokratickú budúcnosť týchto krajín nás neodradia od toho, aby sme s týmito ľuďmi zaobchádzali ako s nepriateľmi.“

Existuje aj ďalší difamačný text Marxa a Engelsa v článku „Demokratický Pan-Slavizmus, dotýkajúci sa menovite aj nás: „A to bol osud rakúskych Slovanov. Česi, medzi ktorých by sme zaradili Moravanov a Slovákov, hoci sa líšia jazykom a históriou, nikdy nemali vlastnú históriu... Preto si tento historicky absolútne neexistujúci „národ“ nárokuje nezávislosť?“ Marx teda vylúčil väčšinu menších slovanských národov z možnosti trvalo existovať ako nezávislé národy. V tom tkvie aj ľavičarska nenávisť „kto nie je s nami, je proti nám“, ktorá ožila aj dnes.

Je preto logické, že **Ludovít Štúr** priam prorocky varoval pred Marxovým komunizmom! Vo svojom vizionárskom diele **Slovanstvo a svet budúcnosti** vnímal komunizmus ako nebezpečný extrém západného materializmu a ateizmu. Takto ho opísal:

„Komunizmus nielenže chce siahnuť na majetok, ale aj na osobnú slobodu, na rodinu, na všetko, čo je človeku sväté. Je to učenie, ktoré by chcelo človeka premeniť na stroj a spoločnosť na mravenisko.“ Štúr **komunizmu vyčítal najmä duchovnú prázdnotu.** Považoval ho za prejav „čirého životného materializmu“ a straty náboženského zmyslu pre obetu. Ďalej **popiera nie individuality.** Varoval, že komunizmus vedie k tyranii masy nad jednotlivcom, kde sa stráca osobná sloboda. Či **rozklad rodiny.** V komunistických ideách videl hrozbu pre tradičnú rodinu, ktorú považoval za základný pilier zdravej spoločnosti. **Ale aj ateizmus.** Ako veriaci človek odmietal komunistický ateizmus, ktorý podľa neho rozbíjal morálne základy národa.

Štúr veril, že Slovania majú kráčať vlastnou cestou založenou na kresťanských hodnotách a tradičnej forme samosprávy, namiesto prijímania „západných extrémov“ ako sú liberalizmus či komunizmus. Štúr vykresľuje ruský cárizmus a západnú demokraciu ako dva protikladné svety, pričom jednoznačne uprednostňuje Rusko.

Mali by sme byť v strehu, keď k nám opäť zo Západu vtrhol neomarx-progresivizmus kultúrnych komunistov, vyvolal kultúrnu revolúciu, ktorá už prerastá do kultúrnej vojny s vyhranenou názorovou polarizáciou. Ak teda chceme ako organizácia dávať aj ďalej spoločnosti zmysel a najmä pôsobiť ako strelka kompasu, musíme vidieť na obe oči a hľadiť nielen do minulosti, ale aj sa poobzerať v prítomnosti. Nie raz sa už stalo, že pod lampou bola najväčšia tma.

Rafael Rafaj
podpredseda PV ZPKO

Je Péter Magyar vyvolený nástupca?

Keď napíšeme, že Uhorsko vzniklo v Nitre a vďaka Nitranom, viacerí nebudú veriť. Veď... v škole nás to neučili. Čo všetko iné nás však v školách učili a najmä teraz učia pod dirigentskou paličkou ministra Druckera, všakže. Pohana Vajka, už ako Štefana, ktorý prežil mladosť v Nitre, „mečom opásali“ Nitrania Hunt a Poznan. A aj po tom, keď jediného Štefanovho syna roztrhala na poľovačke divá sviňa, Štefanova manželka, Nemka Gizela (po Vichingovi ďalšia „nemecká čižma“ v našich dejinách), odstavila od trónu iného Nitranu, Štefanovho bratranca Vasiľa / Vazula – oči vylúpené, v ušiach horúce olovo (!) – Nitrianske údelné kniežatstvo pretrvalo. A v Nitre bola kolíska budúcich uhorských panovníkov až do úteku ďalšieho oslepeného (!) – tentoraz Almoša, posledného údelného kniežata do Byzancie v roku 1126. Z Nitry pochádzali aj bratia, budúci uhorskí kráľi Gejza a Ladislav, ktorí – predstavte si ten dátum – 14. marca 1074 porazili Šalamúna v Moďorode, neďaleko dnešnej Budapešti a pripojili Zadunajsko k Nitriansku. Svedčí o tom aj slovenský strieborný rovnoramenný dvojkríž na červenom poli, ktorý na belasom pozadí v znaku Nitry drží ruka sv. Ladislava a pod ktorý pripojili po moďorodskej bitke Zadunajsko ku Slovensku. Odvtedy bolo slovensko-maďarské spoložitie „bez hraníc“ až do 4. júna 1920. Keď slovensko-maďarskú hranicu nanovo nakreslili v Trianone a maďarskí predstavitelia ju s nevôľou a hlasným frflaním predsa len podpísali. A doteraz si to vyčítajú. Lebo hoci majú dejepis ako povinný maturitný predmet, pravdu o 14. marci 1074 nepoznajú. Ako vieme, oslavujú 15. marec, avšak z roku 1848, ktorý im vlastne tiež pripravili Slováci – Lajoš / Ľudovít Kossuth z Košút pri Martine a Alexander Petrovič alias Šándor Petöfi.

A aj keď Slovensko prišlo v 12. storočí o svoje hlavné mesto (Nitru), slovenská svojbytnosť sa neskončila, ľud slovenský neskončil, utiahol sa do dolín pod horami, obrábal svoje polia a vyrábal plátno a drevené i kovové nástroje naďalej. Miloval sa, sobášil a spieval. Obliekal sa do stoviek krojov a pestoval toľko nárečí – je ich 150. A žila aj slovenská liturgia: pápež Inocent IV. vydal v roku 1243 bulu, ktorou potvrdil, že dovoľenie Hadriána II. a Jána VIII. vykonávať bohoslužby v slovenskom jazyku ostáva v platnosti.

Ako máloktorý národ prežili sme „tisícročné mlčanie“, slovenské meno prakticky zmizlo z politických máp sveta. „Na vine“ je naša genetika. Zatiaľ čo elity menili svoje erby podľa aktuálnej módy, zatiaľ čo šľachta prijala latinčinu a neskôr maďarčinu, lebo musela, bežní ľudia zostali nehybní. A slovensko-maďarské rozhraničenie po prvej svetovej vojne spôsobili južní susedia. Brutálnym potláčaním slovenčiny a maďarizáciou Slovákov osobitne po roku 1875 (rok zatvorenia posledných troch slovenských gymnázií a Matice slovenskej). Pritom genetici dosvedčujú, že slovenské a maďarské gény sú si veľmi podobné, napokon

pri istej príležitosti to povedal aj Viktor Orbán: „Maďari a Slováci si veľmi dobre rozumejú, pokiaľ nezačnú rozprávať.“

A práve Orbán utrpel drvivú volebnú porážku. Neplače a nenarieka, koniec-koncov zagratuloval víťazovi Péterovi Magyarovi oveľa skôr, ako boli známe konečné výsledky volieb. Politológovia a „filozofovia“ uvažujú prečo, začo, načo? Je aj také vysvetlenie, že išlo o operáciu „Nástupca“, čo by sme nemali podceňovať. Magyar je totiž radikálny nástupca, ktorý nepozná Slovensko iba Felvidék a jeho vyhlásenia majú silnú príchut' iredenty. Až vyvstáva otázka, či nejde o predstaviteľa „piatej potrianonskej generácie“, schopného vyvolať zemetrasenie v maďarskom okolí?

...a ustavične hľadať maďarskú vlasť

Totíž Viktor Orbán 6. júna 2020 pri príležitosti 100. výročia Trianonu, neuhasínajúcej maďarskej traumy, na zhromaždení pri Slovenskom Novom Meste okrem iného povedal aj toto: „Áno, my sme tí, ktorí otočia osud Maďarska. Môžeme dúfať, že naša generácia, štvrtá generácia od Trianonu ešte naplní svoje poslanie a Maďarsko privedie až k bránam víťazstva. Ale rozhodujúcu bitku musí vybojovať generácia po nás, piata generácia po Trianone... Čakajú na vás veľké časy. Pripravujte sa, každý deň sa pripravujte. Maďarsko predovšetkým, Pán Boh nad nami. Maďarsko do toho, Maďari do toho! Začal sa návrat Maďarov do ich vlasti. V porovnaní so Západnou Európou sme ostrovom pokoja a bezpečnosti. Aby tomu bolo tak aj naďalej, rýchlo napreduje aj budovanie novej maďarskej armády. Sila kráča spolu so zodpovednosťou a my si uvedomujeme bremeno našej zodpovednosti. Sto rokov trvajúca karanténa po Trianone sa skončila.“

Naša diplomacia vtedy taktne mlčala. Aj teraz čakáme, čo príde, pritom by sme nemali zabúdať na maďarskú cieľavedomosť, vytrvalosť i prefíkanosť.

Povzdychnime si preto aj my: „Pán Boh nad nami“ a pýtajme sa. Čo znamená „návrat Maďarov do ich vlasti“? Odpoveď: majú zrejme na mysli slovensko-maďarské hranice z rokov 1939 – 1945. Nepredviedol nám to názor ne Orbán pri stretnutí s vtedajším premiérom Hegerom na moste Márie Valérie 11. októbra 2021, kde visela aktuálna maďarská zástava a zástava prvej Slovenskej republiky – trikolóra bez erbu?

A je Péter Magyar predstaviteľ onej „piatej generácie po nás“? Ak sa za storočie vystriedajú štyri generácie, Péter Magyar môže byť predstaviteľom „piatej generácie“, čo vyrástol vedľa Orbána a práve teraz je najlepšie pripraveným kandidátom. Ktovie, či nebol vtedy pri Slovenskom Novom Meste...Koniec-koncov sto rokov trvajúca karanténa po Trianone sa skončila už pred šiestimi rokmi. Koľko nehnuteľnosti odvtedy nakúpili napríklad len v Košiciach. A pri nešťastných Benešových dekrétach ide vlastne už iba o pôdu. A úplnou náhodou leyenovci práve útočia na PPA – Poľnohospodársku platobnú agentúru, ktorá pôdu spravuje...?

Marián Tkáč

Ako sa dalo s režimom koexistovať

Pokračovanie z 1. strany

Mamička, dáma, aj keď pracovala ako robotníčka s otcom v pekárni, keď si potrebovala ulaviť, tak jej najstrašnejšou nadávkou bolo – boľševik.

Pre mňa to bolo niečo, čo nás ohrozuje, čoho sa treba báť. Veď rodina mala priateľov medzi kňazmi z podzemnej Cirkvi. Jedným z nich bol páter Jozef Horvátik, bez štátneho súhlasu. Počas „dubčekiády“ sa usiloval obnoviť piaristický noviciát v Dolnom Dubovom. Chodil k nám a s ním tajne študujúci a tajne vysvätení kňazi. U nás doma slávil sv. omše kňazi z podzemnej Cirkvi.

● To bolo na Dobrej Vode?

Áno, v našej obývačke, kde sa vysluhovali sviatosti aj osobám, ktoré z istých dôvodov sa báli chodiť do kostola. Čiže od detstva som pociťoval nespravodlivosť režimu.

● Ako deťom vysvetľovali rodičia to, čo sa u vás dialo?

Samozrejme, že sa občas niečo doma povedalo o prenasledovaní kňazov v 50. rokoch. Tú dobu spomínali ako hroznú. Ale vždy nás vedeli nejakou mierou usmerniť, že nesmieme mať v sebe nenávisť, zlobu, že sa musíme vedieť v tom režime nejakým spôsobom obracať.

● Kto vám z tohto obdobia najviac utkvel v pamäti?

Priateľ môjho staršieho brata. Chodil na SVŠ-ku v Trnave, z ktorej sa stalo neskôr gymnázium, kam nastúpil mladý učiteľ ruštiny a estetiky Ján Schultz. Založil tam zo študentov spevácky zbor Cantica nova a so svojou rodinou chodieval nás navštevovať na Dobrú Vodu. On učiteľ, manželka učiteľka, svokra učiteľka, zakladateľka prvej hudobnej školy na Slovensku v Trnave. Chodili k nám, aby mohli v nedeľu ísť do kostola. Profesor Schultz nádherne hral na organe, ako aj môj brat, po omši sa u nás muzicírovalo a rozprávalo. Keď ma v roku 1975 prijali na gymnázium do Trnavy, bol som už tak trochu pripravený. Nevystatovať sa,

Zo spileného smreku je kaplnka. Na snímke Irenej Ciutti.

Foto Eva Zelenayová

že chodím miništrovať, žiť si svoju vieru. Bolo zaujímavé, že som tam stretol mnoho profesorov, ktorí naznačili, že si vieru nosia v srdci.

● Profesor Schultz vás očaril hrou na organe?

Nestal som sa len študentom gymnázia v Trnave, ale aj členom speváckeho zboru Cantica nova. Keď sme chodili na skúšky zboru alebo na rozličné sústredenia či na letný pobyt hudobnej mládeže na Slovensku, vždy vybral zo zboru reprezentantov, čo boli aj veriaci. Tam som pocítil, že režim sa síce o niečo usiluje, ale veľmi sa mu to nedarí. Že viera v tých mladých ľuďoch je. V speváckom zbere nás bolo okolo 80 a dobrá polovica z nich bola veriacich. Pochádzali väčšinou z trnavského vidieka. Podporovali sme sa, po večeroch schádzali na modlitbách a pritom sme sa tým nechvastali. A keď sme boli niekde v nedeľu, tak sme boli schopní okamžite v kostole postaviť spevácky zbor, aj keď nie 80-členný a spievať. Nádherné veci, klasiku. Ibaže nakoniec Schultza vyhodili zo školy.

● Kvôli náboženskému presvedčeniu?

Áno. Spevácky zbor bol taký dobrý, že reprezentoval Československú socialistickú republiku na svetových fórach speváckych zborov. No museli sme spievať aj budovateľské piesne. Hľadisko plné ľudí a Schultz, skôr než zdvihol ruky, tak sa zatváril, že všetci sme vedeli, že sa s piesňou nestotožňuje. Ale keď sme išli spievať napríklad Bortňanskeho Cherubinskujú, skladbu z východnej liturgie, postavil sa pred nás, najprv zložil ruky, potom odhrnul chlopňu saka, kde mal slovenskú trikolóru a krížik. Ukázal nám to a išli sme spievať. To bola modlitba. Takto sa do nás dostávala pevnosť vo viere, nezradiť. Aj keď nemusíme protestovať, lebo sa nedalo, ale nezradiť. Preto, keď som maturoval bolo prirodzené, že som sa prihlásil na Cyrilometodskú bohosloveckú fakultu v Bratislave, hoci to o mne nikto nepredpokladal, lebo som bol spoločenský typ.

● Na fakulte ste sa cítili slobodne? Akých ste mali profesorov?

Je známe, že niektorí profesori boli z donútenia v Pacem in terris. Nedávali to najavo, ale učil nás napríklad Alexander Móži, ktorý naopak,

veľmi zjavne nami pohrdal. Pamätám si na jeden jeho výrok: „Zapamätajte si, vy ste malí šedi ľudíčkovia.“ Niektorí študenti to neuniesli a svojim postojom mu to vracali. Ja som tento štýl nikdy neschvaľoval. Preto som pri výmene názorov niekedy prichádzal do konfliktu, lebo som nebol za provokácie vopred odsúdené na neúspech.

● Čo učil profesor Mózi?

Marxizmus (Smiech.) v rámci predmetu spoločenské vedy. V tom čase tam učil aj Alexander Horák, smutne známa postava bývalého režimu. Bol dlhoročným funkcionárom prorežimného združenia kňazov Pacem in terris.

● Pochádzali ste z prostredia výrazne autentického. Stretávali ste sa s kňazmi podzemnej Cirkvi, pritom fakulta bola v centre pozornosti Štátnej bezpečnosti. Ako ste sa s tým vyrovnávali?

Keď som začal študovať na fakulte, rodičia zvolili metódu, kto nič nevie, nepovie. Čiže nehovorili o tom, kto všetko nás navštevoval. Napriek tomu už v druhom ročníku ma eštebáci zobrali na výsluch.

● Prečo?

V roku 1981 nás chceli viac angažovať v politickej výchove. Navýšiť hodiny marxizmu, teda spoločenských vied a pravidelnú účasť v organizácii Pacem in terris.

A vtedy ktosi usporiadal protest-

nú hladovku. No kuriózne bolo, ako sme sa o tom dozvedeli. Mali sme do rána držať sväté ticho, ale na izbe sme boli dobrá partia, tak sme sa zhovárali. Bola tma, jeden z nás musel ísť na záchod. Keď sa vrátil vraví, niečo sa deje, nikde nie je svetlo. Otvorili sme dvere a na prahu sme našli obálku. A v nej výzva k protestnej hladovke. Zistili sme, že žiarovky sú vykrútené, tak sme zasvietili a pod ďalšími dverami opäť obálka, pod ďalšími tiež. To sa už nedalo spať. Mali sme rožnú izbu s výhľadom na hradbu aj na Dóm sv. Martina. Naraz sme počuli pod oknami hluk auta. Vyzreli sme von a tam policajné auto. Dostali sme strach, lebo každý čosi kdesi schovával. Ja som mal zakázanú knihu Sonina rada, ktorú som rozmnožoval. Čo teraz? Trhal som tie strany a splachoval. Všetci sme splachovali.

● Stalo sa v tú noc niečo?

Nie, ale rozišli sme sa na Vianoce domov a pred sviatkom Troch kráľov každému študentovi došiel doporučený list, že fakulta je do odvolania zatvorená. Vo februári, keď boli rodičia v pekárni, ktosi u nás zazvonil. Boli to dvaja páni, že sú z polície, oddelenia pasov a víz a že mám ísť s nimi do Trnavy, lebo sa potrebujú so mnou porozprávať. Bývali sme 200 m od pekárne, ktorú si ocko s mamou kúpili v roku 1947 po svadbe a v roku 1948 im ju znárodnili. No

nechali ich tam robiť až do odchodu do dôchodku. Bola to posledná pekáraň, ktorá vyrábala chlieb ručne a pec sa vykurovala drevom. Budova bola síce naša, no výroba štátna. Otec mal vo výrobní nalepený kríž.

● To súdruhom neprekázalo?

Čoby nie, veď tam chodili chlieb kupovať súdruhovia najvyššieho kalibru. Otec im len povedal, tak sa tam nepozerajte.

● O čo išlo návštevníkom?

Zamkol som dom a išiel som to oznámiť rodičom. Otec spozornel, povedal, že sú to tajní. Prvá otázka, ktorú mi položili bola k hladovke. Či viem kto... no neviem. A potom sa začali pýtať na Schultza. Dva roky po maturite bol zbor na kongrese ISME vo Varšave. Mal obrovský úspech, spievali aj v niektorých kostoloch a zastavili sa aj v Čenstochovej. Pýtali sa na Schutza, lebo ho mali za najväčšieho kontrarevolucionára Trnavského okresu. To bol prvý výsluch, potom ešte jeden a potom ešte ako kaplán som bol na dvoch výsluchoch. Kvôli práci s mládežou.

● Ako sa skončili? Čo ste robili s mládežou?

Modlil som sa.

● A to im prekázalo?

A rozprávali sme sa spolu. Prekázalo im aj to, že na faru chodili vojaci. Totiž v Šuranoch na jeden prvý piatok sa na rannej omši objavili dvaja vojačikovia z neďalekej roty na kopci. Boli opití a robili v kostole „štabar“. Ešte pred sv. omšou som ich vyzval, chlapi ste opití a oni len biť a biť farára. Hovorím, viete čo, odslúžim omšu, počkajte ma a po omši si to rozdáme. Chcel som ich upokojiť, myslel som si, že odídu. Ale oni ma čakali. Po omši hovorím chlapi poďme, ale najprv si dáme spolu kávu. Na fare som im uvaril „ekrazit“ a títo dvaja čecháčkovia aj zabudli, na čo prišli. Ukázal som im dvere a oni na druhý deň prišli s prosíkom o prepáčenie. Pozval som ich dnu, stali sa z nás kamaráti a ja som potom do tých kasární tajne chodieval. Jedného z nich som krstil, birmoval, druhého som priviedol k prvému sv. prijímaniu. Dodnes sme priatelia.

Eva Zelenayová

Posedenie na zvyšku smreka.

Foto Eva Zelenayová

František Bodnár – prchký rebel

Narodil sa 6. septembra 1914 v Krásnej nad Hornádom (dnes súčasť Košíc). Jeho otec tu pôsobil počas prvej ČSR ako starosta za Agrárnu stranu. Vychodil šesť tried ľudovej školy, potom ostal gazdovať. S manželkou Máriou mali dvoch synov.

Bodnár bol od mladosti známy ako prchký a konfliktný človek. Venoval sa aj čiernemu obchodu. Na zábavách sa zúčastňoval bitiek, pričom raz aj strieľal, za čo dostal pol roka väzenia. Ako prežil v rodnej obci maďarskú okupáciu, nevedno. Ako samostatne hospodáriaci roľník však po februári 1948 pocítil tlak režimu. Za tzv. neplnenie kontingentov dostal v novembri 1950 pokutu deväťtisíc Kčs, v alternácii s dvojmesačným väzením. Pokutu nezaplatil a výkon nenastúpil, miesto toho začal hľadať cesty k protikomunistickému odboju. (Otázkou je, ako je možné, že sa naďalej voľne pohyboval, keď iných roľníkov ako „kulakov“ nemilosrdne zatvárali za menšie prehrešky). Na východnom Slovensku v tom čase pôsobila skupina z hnutia Bielej légie pod vedením Jána Rešetku, inak bývalého partizánskeho veliteľa. Rešetko a Jozef Ležák sa ukrývali v lesoch, Bodnár sa s Rešetkom spojil v septembri 1951. Skupina mala bunky v obciach Čižatica a Kecerovské Pekľany, Rešetko stál údajne na čele 30-člennej skupiny. Nemala však pevnú organizáciu a nevykonávala ani žiadnu činnosť, iba očakávala politický zvrät – vojnu Západu a Východu. ŠtB o skupinke v lese údajne vedela, no kvôli spomenutej nečinnosti nezasahovala. Podľa údajov ŠtB však dostala zbrane vyradené z košickej posádky, ktoré im mal zabezpečiť poručík Bohumil Gruber. Na Gruberovom zapojení mal mať podiel aj Bodnár. (Iní členovia skupiny však prítomnosť zbraní popreli.)

Rozbušku zapálil Bodnár, presnejšie jeho násilníctvo. Po hádke s miestnym občanom, komunistom

Pavlom Boďom 2. januára 1952, ktorý mu vyčítal čierny obchod. Dostali sa do potýčky, pričom Boďa ho porezal nožom. Bodnár sa mu pomstil tak, že ho kolom dobil do bezvedomia a rovnako ho porezal. (Boďa v dôsledku ťažkých poranení o tri mesiace zomrel). Keď ho na druhý deň prišli príslušníci SNB za násilný trestný čin zatknúť, vystrelil na nich z nelegálne držanej pištole. Strážmajstra Jána Fabišika – predtým dobrého známeho – zabil na mieste výstrelom do srdca. Jeho kolega Štefan Štofán podľahol o pár dní. Potom sa Bodnár krátko ukrýval v lese nad obcou, no už 22. januára 1952 bol zadržaný.

Biela légia ako teroristická organizácia?

Bodnárove vraždy prišli ŠtB veľmi vhod. Mohli ich totiž pripísať vedúcemu skupiny Jánovi Rešetkovi a ďalším, hoci ten s nimi nič nemal. Najmä však mohli byť propagandisticky využité v čase, keď roľníci kládli odpor násilnej kolektivizácii; členov odporu mohli ukázať ako násilníkov a vrahov. Otázne je i to, do akej miery Bodnára možno pokladať za člena Bielej légie – v kontakte s niektorými jej členmi bezpochyby bol, no členstvo v nej jeho manželka rezolútne vylúčila.

Výsledok, či vyznenie procesu bolo také, ako si želali stranické orgány. Už v obžalobe ŠtB a následne aj prokurátora Jána Feješa bolo kresťansky a nenásilne orientované hnu-

tie Bielej légie predstavené ako teroristická organizácia, Rešetko postavený do roly „návodcu“ Bodnára. A to bol zrejme cieľ tohto politického procesu, kde výšky trestov i obsadenie určovali stranické orgány. Rozsudky vyniesol Štátny súd v Bratislave, delegovaný do Košíc. Senát pod vedením V. Hamáka 2. októbra 1952 odsúdil Bodnára za trestné činy velezrady a vraždy na trest smrti. Trest smrti dostali aj Ján Rešetko, Bohumil Gruber a Michal Mihok.

Po zamietnutí odvolania boli všetci štyria popravení 21. apríla 1953 na Pankráci v Prahe, pochovaní v šachte v Ďábliciach. História Bielej légie je dodnes nepreskúmaná. A zrejme už ani nikdy presne nebude – jej členovia sú totiž mŕtvi a súdne spisy odrážajú videnie (resp. konštrukty) iba z jednej strany. Kauza samotného Bodnára má však oveľa viac kriminálne než politické pozadie. To nepriamo priznal aj autor štúdie Jan Synek už v úvode, keď napísal, že „pod šibenici stanol predovšetkým kvôli vlastnej prchkosti a horkorevnosti“.

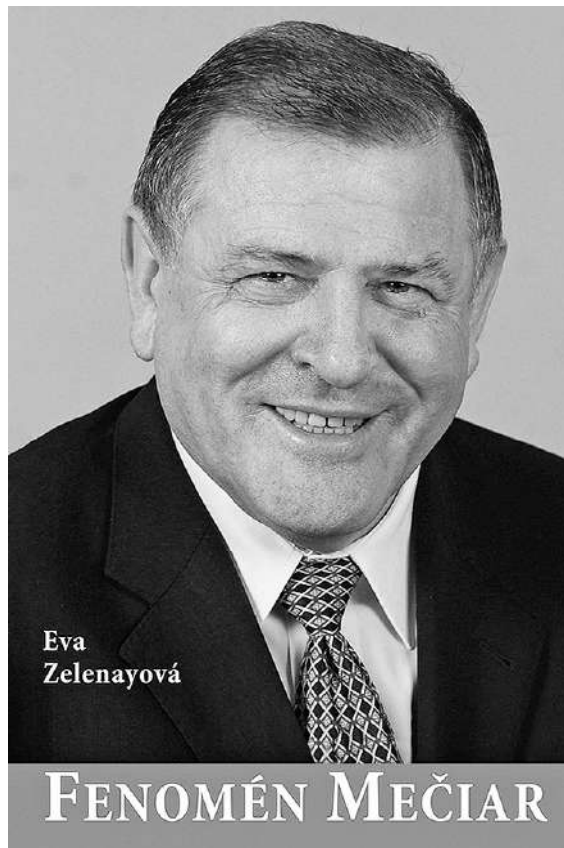
Aj KS v Košiciach v roku 1990 Bodnára síce rehabilitoval, no iba z trestného činu velezrady – za trestný čin vraždy mu vymeral tzv. zvyškový trest 25 rokov. No v Česku, na základe zákona o treťom odboji z roku 2011 mu bolo v roku 2022 in memoriam udelené osvedčenie účastníka odboja proti komunistickému režimu.

Martin Lacko

Zelenayovej nová kniha

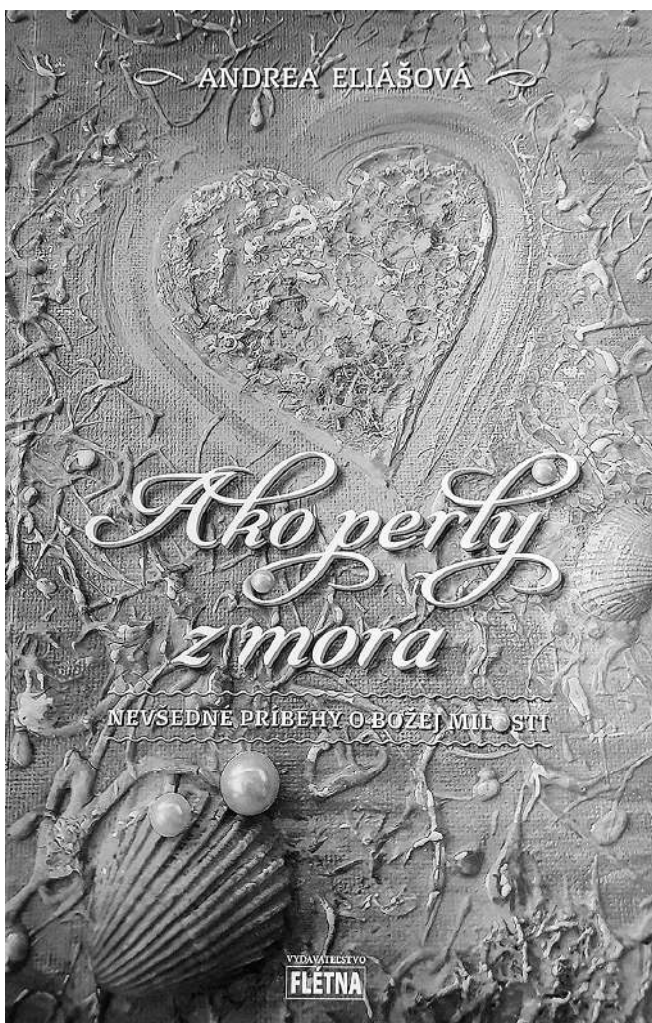
Vo vydavateľstve Matice slovenskej vyšla v týchto dňoch kniha našej šéfredaktorky Evy Zelenayovej **Fenomén Mečiar**. Jej uvedeniu na knižný trh sa zúčastnil okrem Vladimíra Mečiara aj prezident Václav Klaus, ktorý knihu spolu s predsedom Matice slovenskej Mariánom Gešperom posypal slovenskou zemou.

Autorka o knihe povedala, že mnohých zatažených ťarchou politických manipulácií prekvapí, iných azda aj zahanbí. Najmä tých, ktorí sa dodnes chvália porážkou Mečiara. Pripomenula, že neporazili Mečiara, ale pravdu o jeho prínose na vzniku a budovaní druhej Slovenskej republiky. Šéfredaktor Slovenských národných novín a správca MS Maroš Smolec vyjadril znepokojenie nad nenávisťou kampaňou, aká sa spustila na sociálnych sieťach po tom, ako oznámili vydanie tejto knihy. Václav Klaus na jej zadnej strane uvádza, že „Vladimír Mečiar vedel, že samostatnosť Slovenska je historickým záujmom ľudí tejto krajiny a všetko tomu prispôbil“. No tiež dodal: „Človek nie je doma prorokom a mňa mrzí, že sa od neho nemalá časť slovenskej verejnosti odvrátila. Nezaslúži si to.“ V knihe si našla svoje miesto aj spomienka našej členky Margity Zimanovej na svojho spolužiaka Vlada. (ah)

Eva
Zelenayová

FENOMÉN MEČIAR

Andrea Eliášová:

Ako perly z mora

Novinárke a rozhlasovej redaktorky Andrejke Eliášovej v roku 2023 Rada pre vedu, vzdelanie a kultúru pri Konferencii biskupov Slovenska udelila Fra Angelico – mimoriadne ocenenie za trvalý prínos do kresťanskej kultúry na Slovensku.

Vlani jej vyšla kniha **Ako perly z mora**, o ktorej jej priateľka Beátka Ivančíková napísala: „Na cestách nášho života nám Pán Boh dáva spoznať ľudí, cez ktorých nás obohacuje rôznymi milosťami a duchovným sprevádzaním. Medzi takéto osoby patrí i Andrejka, autorka tejto knihy. Nech je Bohu vďaka, že mohla táto knižka uzrieť svetlo sveta a tým môže obohatiť nás, čitateľov, vo svojej rozmanitosti a sile príbehov ľudí, na ktorých sa i po rokoch nezabúda.“

Kniha obsahuje 57 príbehov a svedectiev, zozbieraných zo stretnutí s ľuďmi z rozličných pútnických či iných miest. Je pútavým čítaním so silným duchovným akcentom. (red)

Knižkupectvo Svojet

Predajňa vydavateľstva MS

Dunajská 18
Liga Pasáž
811 09 Bratislava

Telefón: 0903 946 718
Email: kniha.svojet@gmail.com
Web: www.svojet.sk

STALO SA

1. mája 1951 Povereníctvo vnútra všetkým miestnym a mestským národným výborom na Slovensku vydalo tajný pokyn, aby v tento deň zabezpečili pohotovosť hasičských zborov, lebo „*triedny nepriateľ by mohol využiť prvomájové oslavy pracujúcich a zakladať v obciach a mestách požiare.*“

1. mája 1964 ministerstvo vnútra ČSSR obmedziло rozsah hraničného pásma, kde bol doposiaľ možný vstup iba na zvláštne povolenie. Týmto opatrením sa po štrnástich rokoch opäť verejnosti sprístupnil hrad a obec Devín, ako aj ďalšie dediny v blízkosti hranice s Rakúskom.

2. mája 1957 československá tajná služba uniesla z Rakúska Jozefa Vicena, jedného z hlavných organizátorov slovenského hnutia Biela légia. V Prahe ho odsúdili na 25 rokov väzenia.

3. mája 1945 spolu so sovietskou armádou vťahli na Slovensko aj osobitné jednotky NKVD, ktoré robili očistovacie akcie proti známym nekomunistickým verejným činiteľom aj v malých dedinách. Nevinné osoby bez akéhokoľvek súdneho pokračovania väznili, sústredovali v improvizovaných táborech, a potom veľkú časť z nich násilne odviekli do ZSSR. Od októbra 1944 do júna 1945 takto deportovali do ZSSR podľa hrubých odhadov 15 až 20 tisíc slovenských občanov. Podľa najnovších údajov, operujúcich sa o ruské archívy, išlo až o vyše 70 tisíc občanov Česko-Slovenska.

4. mája 1919 pri návrate lietadlom z Talianska zahynul francúzsky brigádny generál a slovenský člen vedúceho triumvirátu českého a slovenského odboja v zahraničí Dr. Milan Rastislav Štefánik. Spolu s ním zahynuli aj traja talianski sprievodcovia.

5. mája 1945 SNR rozhodnutím č. 1224/945-prez. vydala zatykač na 68-ročného spišského biskupa Jána Vojaťašáka.

5. mája 1947 sa skončila platnosť tzv. retribučného zákona. V celom Československu bolo riešených vyše 130-tisíc trestných oznámení, 713 osôb odsúdili na trest smrti, teda takmer toľko ako v Nemecku, 741 na doživotie a takmer 20 tisíc na stratu slobody. Retribučné súdy odsúdili množstvo nevinných ľudí, čo dokumentuje aj prípad poslanca Slovenského snemu a krajského inšpektora Hlinkovej gardy Kolomana Horniša, ktorému predseda senátu neskôr povedal: „*Zaslúžil by si si metal, ale musel som ťa odsúdiť!*“

5. mája 1950 z funkcie predsedu Zboru povereníkov bol odvolaný Gustáv Husák. Spolu s ním opustil funkciu aj povereník školstva a kultúry Ladislav Novomeský. Za predsedu Zboru povereníkov bol vymenovaný Čech pôsobiaci na Slovensku Karel Bacilek, povereníkom školstva sa stal Ernest Sýkora.

8. mája 1945 vláda SR v exile v rakúskom Kremmünsteri podpísala dokument, ktorým sa bezvýhradne podrobila veliteľovi 20. korpusu 3. americkej armády generálovi Waltonovi H. Walkerovi. V ten deň sa skončila vojna v Európe.

8. mája 1968 československý prezident Ludvík Svoboda vydal rozhodnutie o všeobecnej amnestii. Na slobodu boli prepustení takmer všetci politickí väzni, niektorí z nich si odpýkali tresty od skončenia vojny.

9. mája 1948 Národné zhromaždenie ČSR prijalo novú ústavu, ktorá v krajine zaviedla komunistickú diktatúru, skrývajúcu sa pod názvom ľudovodemokratické zriadenie. Síce zaručovala základné ľudské práva, zároveň však umožňovala ich obmedzenie i zrušenie na základe zákonov. Za základnú občiansku povinnosť určila dbať o záujmy štátu. Služba v armáde bola predstavená ako najvyššia občianska česť.

10. – 11. mája 1848 sa z iniciatívy Štefana M. Daxnera zišla porada slovenských národovcov v Liptovskom Sv. Mikuláši, na ktorej zostavili žiadosť slovenského národa. V štrnástich bodoch obsahovali program slovenského národno-revolučného hnutia. Jeho obsah predstavuje dôležitý dokument o štátoprávných požiadavkách Slovákov.

11. mája 1943 profesor patologickej anatómie na Lekárskej fakulte Slovenskej univerzity MUDr. František Šubík, ktorý sa zúčastnil na exkurzii medzinárodnej komisie súdnych lekárov do ruskej obce Katyn (Smolensk), kde objavili masový hrob Sovietmi zavraždených poľských dôstojníkov, vojakov a intelektuálnych pracovníkov, verejnou prednáškou v Bratislave informoval o výsledkoch zistených komisiou. Táto potvrdila, že masová vražda sa stala v roku 1940 a bola dielom príslušníkov sovietskych policajných orgánov.

11. mája 1944 vymenoval pápež Pius XII. nitrianskeho biskupa Dr. Karola Kmeťka za arcibiskupa.

12. mája 1635 bola založená Trnavská univerzita.

12. mája 1944 sa uskutočnila posledná návšteva predstaviteľov Slovenskej republiky v hlavnom stane Adolfa Hitlera v Klessheime, ktorú viedol prezident Jozef Tiso. V rámci rozhovorov sa Tiso Hitlera opýtal, či nehodlá uzavrieť mier, na čo mu führer odvetil, že najprv si zlepši mierové podmienky. Nemci súhlasili s vytvorením poľného zboru slovenskej armády na východnom Slovensku, pod vedením generála Augustína Malára. Zbor vedenie štátu plánovalo vo vhodnom čase využiť na prechod na stranu protihitlerovskej koalície.

12. mája 1948 v Paríži vznikla Slovenská národná rada v zahraničí ako ústredný orgán exilových Slovákov v boji za samostatnosť.

13. mája 2004 zomrel v Bratislave Jozef Tomášek, zakladajúci člen organizácie politických väzňov na Slovensku. Za druhého podpredsedu bol zvolený 8.1.1990. Vážny bol v rokoch 1958-1962.

13. mája 1882 sa narodil Andrej Škrábik, kňaz, spisovateľ, od roku 1943 biskup v Banskej Bystrici. Ako cirkevný hodnostár a publicista odsudzoval komunistickú ideológiu a preto bol po roku 1948 vystavený perzekúciám a fyzickému týraniu.

15. mája 1720 sa v Štiavnických Baniach narodil Maximilián Hell.

15. mája 1945 v Bratislave sa konalo prvé riadne zasadanie SNR, na ktorom bol prijatý dokument *Ohlas k českému národu*. Jednostranne deklaroval vôľu Slovákov žiť s Čechmi v spoločnej republike, ktorá sa politiky, hospodárskej a vojenskej bude opierať o baštu Slovansktva Sovietsky zväz. Ďalej prijala zákon č. 33 o potrestaní fašistických zločincov, okupantov a kolaborantov a o retribučnom súdnictve. Zákon stanovoval trest smrti aj za zradu na SNP či za propagáciu a schvaľovanie politiky nacistického Nemecka.

15. mája 1945 partizáni z oddielu Za vlasť pod vedením podplukovníka Savelieva podnikli trestný nájazd na obec Divina. Zavraždili desať obyvateľov obce a troch ťažko zranili.

15. mája 1948 Štátny súd vyniesol rozsudok nad činiteľmi Demokratickej strany, obvinenými z protištátneho sprisahania. L. Obtulovič bol odsúdený na 8 rokov, P. Maxoň a František Jurčovič na 7, Ján Kempný a Jozef Staško na 6, Miloš Bugár na 1 rok a Pavol Čarnogurský na 18 mesiacov.

16. mája 1949 dvadsaťjeden príslušníkov polície obsadilo Saleziánsky ústav v Michalovciach a ich vedúci oznámil riaditeľovi prof. Štefanovi Faberovi, že je zbavený svojich funkcií predstaveného saleziánskeho ústavu a správcu príľahlej farmosti. Všetkých rehoľníkov odviezli a eskortovali s ozbrojenou strážou až do Šaštína. Približne v tom istom čase podobne likvidovali ďalšie tri saleziánske diela v Žiline, v Trnave a v Komárne. To bola prvá násilná a protiprávna akcia komunistického režimu proti katolíckej rehoľi uskutočnená ešte pred ich oficiálnou likvidáciou. Postupne tým istým spôsobom likvidovali ďalších 24 kláštorov iných rehoľných spoločností.

19. mája 1941 slovenská vláda sa uzniesla, že štátnou hymnou Slovenskej republiky bude národná hymnická pieseň Hej Slováci v hudobnej úprave Alexandra Moyzesa. Hymna sa mala hrať alebo spievať pri oficiálnych príležitostiach, oslavách a aj v kostoloch

pri Bohoslužbách konaných v súvislosti so štátnym sviatkom.

20. mája 1945 sa v Jablonke uskutočnilo protestné zhromaždenie proti pripojeniu slovenských obcí Hornej Oravy k Poľsku.

20. mája 1950 v Prahe zriadili ministerstvo národnej bezpečnosti, ktoré viedol najprv Ladislav Kopřiva a od 23. 1. 1952 K. Bacilek. Toto ministerstvo sa stalo výkonným orgánom nekontrolovateľného bezprávia a terororu proti všetkým „nepriateľom“ totalitnej komunistickej strany v celej Č-SR.

21. mája 2004 zomrel v Ružomberku zakladajúci člen organizácie politických väzňov na Slovensku Pavol Brodňanský.

22. mája 1927 na pútnickom zhromaždení v Šaštíne zverejnili dekrét Pia IX. *Celebre apud gentem Slovacum*, ktorým vyhlásil Sedembolestnú Pannu Máriu za patronku Slovenska.

23. mája 1949 v Trstenej vypukla prvá vzbura veriacich na Slovensku. Dav asi 200 ľudí sa snažil ochrániť miestneho kňaza pred zatknutím. Proti vzbúrencom zasiahli jednotky Národnej a Štátnej bezpečnosti.

24. mája 1918 prišiel do Spojených štátov predseda Česko-Slovenskej národnej rady profesor Tomáš G. Masaryk a vo svojom prejave k Slovákom v Pittsburghu vyhlásil: „Bude slobodné Česko a bude slobodné Slovensko. Na Slovensku politické vedenie, školy, súdnictvo a všetko iné bude slovenské, v Čechách české.“ Na základe tohto vyhlásenia predstaviteľa slovenských a českých spolkov, aj prof. T. G. Masaryk, 30. mája podpísali Česko-Slovenskú dohodu.

25. mája 1922 skupina útočníkov napadla a zdemolovala bratislavskú redakciu denníka SLS Slovákov.

25. mája 1945 SNR rozpustila všetky katolícke organizácie a spolky.

25. mája 1991 pápež Ján Pavol II. poctil sídelného biskupa v Nitre, politického väzňa Mons. Jána Chryzostoma Korca hodnosťou kardinála. Do tejto vysokej funkcie medzi najbližších poradcov pápeža bol slávnostne inštalovaný v Ríme 28. júna.

25. mája 1985 vymenoval pápež Jozefa Tomka za kardinála.

26. mája 1946 sa v Československu uskutočnili parlamentné voľby, na ktorých si voliči mohli vybrať jednu zo štyroch povolených strán združených v Národnom fronte. Voliči nemeckej a maďarskej národnosti ako aj tzv. kolaboranti boli pozbavení hlasovacieho práva, čo predstavovalo takmer jednu tretinu.

27. mája 1942 Slovákov Jozef Gabčík spolu s Janom Kubišom spáchali v Prahe atentát na zastupujúceho rišského protektora Reinharda Heydricha.

29. mája 1960 vznikla Slovenská oslobodzovacia rada spojením SNR v zahraničí a Slovenského oslobodzovacieho výboru.

29. mája 1971 sa v Prahe začal XIV. zjazd KSČ. Prvého tajomníka ÚV KSČ Gustáva Husáka zvolili zjazdoví delegáti za generálneho tajomníka. Zjazd potvrdil tvrdý normalizačný kurz v Československu.

29. mája 1975 Federálne zhromaždenie jedynoseľne zvolilo generálneho tajomníka ÚV KSČ Gustáva Husáka za prezidenta Československa.

30. mája 1953 Národné zhromaždenie v tajnosti prijalo zákon o menovej reforme. Občania si v hotovosti mohli vymeniť 300 starých korún za 60 nových. V rovnakom pomere sa menili mzdy a ceny. Ostatná hotovosť aj vklady sa vymieňali v pomere 50 : 1, nad 100 000 korún v pomere 500 : 1.

Máj 1947 - v tomto čase bolo na Slovensku ešte stále deväť pracovných táborov, v ktorých živilo vyše 900 osôb. Ku koncu roka sa ich stav zvýšil na 1387.

Máj 1972 - skupina katolíckych laikov v Bratislave založila tajné vydavateľstvo Samizdat, ktoré vydávalo náboženskú literatúru pre tajné krúžky laikov a kňazov, neskôr aj štvrtročník Radosť a nádej (RAN). Vydavateľstvo pôsobilo až do roku 1990.

PRIPOMÍNAME SI

V máji si pripomínáme významné životné jubileá týchto našich členov. Spomínáme aj na tých, ktorí sa tejto slávnosti nedožili.

45 rokov

Ing. Martin Beneš, Bratislava 29.5.1981

65 rokov

Eduard Hollý, Nitra 1.5.1961
Margita Bartová, Nitra 24.5.1961

70 rokov

Mikuláš Tóth, Sečovce 24.5.1956

75 rokov

Žofia Patinová, Heľpa 15.5.1951

80 rokov

Mária Horváthová,
Križovany nad Dudváhom 8.5.1946

81 rokov

Mikuláš Kubík,
Kysucké Nové Mesto 7.5.1945

82 rokov

Anton Sládek, Ilava, Klobošice 11.5.1944
Rudolf Fusik, Nová Dubnica 17.5.1944

83 rokov

Imrich Szedlák, Bratislava 14.5.1943

85 rokov

Anna Bulová, Slovenská Ľupča 7.5.1941
Emília Gajdošová, Hlohovec 12.5.1941
Irena Lichtmaneggerová, Širkovce 16.5.1941
JUDr. Peter Zima, Banská Bystrica 29.5.1941

86 rokov

Žofia Szatmáryová, Spišské Vlachy 12.5.1940
Ing. Tatiana Matúšková, Bratislava 13.5.1940

Ladislav Solár, Nitra 14.5.1940
Anna Letrichová, Krásna Hôrka 18.5.1940
Ema Ballová, Nitra 20.5.1940
Jolana Lukáčová, Michalovce 24.5.1940

88 rokov

Jozef Dvorčák, Levoča 17.5.1938

89 rokov

Eliška Lončíčáková, Bratislava 15.5.1937

90 rokov

Ladislav Lenčeš, Nitra 28.5.1936
Mária Mišeje, USA 25.5.1936

91 rokov

Oľga Ostrožlíková,
Úľany nad Žitavou 2.5.1935
Margita Luknišová, Nitra 27.5.1935

98 rokov

Magdaléna Salvianová, Trnava 17.5.1928
Božena Zacharová, Bratislava 19.5.1928

Jubilantom srdečne blahoželáme

Opustil nás Juraj Nižňanský

Spolu s našim členom pánom Ladislavom Strakom sme sa 27. marca 2026 zúčastnili pohrebu nášho dlhoročného člena a politického väzňa pána Juraja Nižňanského, ktorý by sa bol 16. apríla 2026 dožil 95 rokov. Rozlúčka sa konala v kostole svätého Gorazda a na cintoríne vo Vrbovom za prítomnosti rodiny a priateľov. Pán Nižňanský pravidelne navštevoval našu kanceláriu, zúčastňoval sa akcií, bol veľmi aktívny aj vo vysokom veku. Na výročnej schôdzi sme si jeho pamiatku pripomenuli minútou ticha aj za prítomnosti jeho dcéry, syna a vnučky.

Eva Hluchová

Výzva

Vážení členovia PV ZPKO, sympatizanti, priatelia. Bývalý minister vnútra SR Roman Mikulec sa rozhodol, že rezort nebude financovať náš časopis Svedectvo a súčasné vedenie rezortu zrejme nedopatrením rozhodnutie bývalého vedenia MV SR nezrušilo. Preto aj naďalej sme odkázaní na Vašu pomoc, bez ktorej vydávanie Svedectva nie je možné zabezpečiť. Výšku štátnej dotácie síce súčasná vláda vrátila na úroveň spred vlády Igora Matoviča, ibaže stále zostáva v platnosti zákaz financovať z nej aj vydávanie Svedectva. Znovu sa obraciame na Vás s prosbou, vyhľadať vo Vašom

okolí potenciálnych sponzorov nášho časopisu. Ak nebude vychádzať, akoby sme stratili nástroj prezentácie vlastného jestvovania. Azda neprajníci by sa tomu aj potešili. Veríme však, že sa nájdu podporovatelia ideálov, za ktoré sme trpeli, a ktoré hodláme aj naďalej chrániť a obhajovať. Záujemcovia o pomoc pre naše Svedectvo môžu poslať svoj príspevok na číslo účtu: **SK74 3100 0000 0040 0012 8109**, alebo sa kontaktujú na tel. číslo: 02-52 63 81 54.

Darcom úprimne ďakujeme.
Vedenie PV ZPKO a časopisu Svedectvo

PRISPELI NA SVEDECTVO

JUDr. Peter Brňák, Bratislava 50 EUR
Michal Malatinský, Bratislava 10 EUR
MUDr. Dagmar Pechová, Bratislava 20 EUR
Mária Chorváthová, Tvrdošín 10 EUR
Kamil Bednár, Trstená 36 EUR
Vojtech Bednár, Trstená 6 EUR
Magdaléna Brodňanská, Žaškov 12 EUR
Agneša Laktoščíková, Dolný Kubín 3 EUR
Anna Letrichová, Tvrdošín 20 EUR
Mária Mišeje, USA 51 EUR
Helena Záhorová, Bziny 50 EUR
Jozef Tóth, Trenčín 20 EUR
Vlastimil Morávek, Ivanka pri Dunaji 100 EUR
Prof. Jozef Oláh, Bratislava 30 EUR
Vojtech Polnišer, Tlmače 10 EUR
Eva Šilhavá, Bratislava 36 EUR
Jolana Lukáčová, Michalovce 50 EUR
Slavomír Hromada, Hurbanovo 15 EUR
Viliam Horák, Bánovce nad Bebravou 5 EUR
Darcom vyslovujeme úprimné poďakovanie

ROZLÚČILI SME SA

† Vo veku 81 rokov, 8. apríla 2026, zomrela **Veronika JORDANOVÁ**, členka Regionálnej organizácie PV ZPKO v Nitre. Posledná rozlúčka so zosnulou sa konala 13. apríla 2026 v obradnej sieni krematória na cintoríne Sv. Cyrila a Metoda na Cabajskej ceste v Nitre. Poslednej rozlúčky sa zúčastnili členovia regionálnej organizácie v Nitre.

† Vo veku 95 rokov, 8. apríla 2026, zomrela **Mária PLAŠTIAKOVÁ**, členka Regionálnej organizácie PV ZPKO v Nitre. Posledná rozlúčka so zosnulou sa konala 11. apríla 2026 v Krškanoch.

† Vo veku 81 rokov, 8. marca 2026, zomrel **MUDr. Ľubomír SÝKORA**, člen Regionálnej organizácie PV ZPKO v Nitre. Posledná rozlúčka so zosnulým sa konala v Zlatých Moravciach.

† Vo veku 87 rokov, 15. februára 2026, zomrel **Karol KUBRIČAN**, člen regionálnej pobočky PV ZPKO v Bánovciach nad Bebravou. Posledná rozlúčka sa konala v Bánovciach nad Bebravou za účasti členov pobočky.

Pozostalým vyslovujeme úprimnú sústrasť

■ PRIPOMÍNAME

Úradné hodiny v kancelárii Predsedníctva PV ZPKO v Bratislave na Obchodnej ulici č. 52 sú **v pondelok a v stredu od 9.00 hod. do 12.00 hod.**

13. Duben

~~18. 12.~~
40/11

Krajské veliteľstvo štb Košice.

Číslo :A-13/50-1952

ok. gu. 38 2-125

F o n o g r a m pre všetky VO-štb a O-štb v k r a j i.

Zahajte pátranie po Františkovi B o d n á r o v i, nar.26.9.1914 v Krasnej n/Hor.okres Košice, syn kuláka Františka a Anny rod.Kovačovej, bytom Krasno n/Hor.

Menovaný dňa 3.1.1952 spáchal vraždu na príslušnikov SNB v obvode stanice SNB Barca, okres Košice.

Je 176 cm vysoký, na ľavej strane má reznú jazvu asi 4-5 cm dlhú, lekársky ošetrovaný, oblečený bol v kratkom zimnom kabate žltej farby, na hlave mal baranicu, jazdecké nohavice, a vysoké boty. Fotografia menovaného bude Vám dorúčena dodatočne. Pri zatknutí pozor ! Je ozbrojený. Po dopadnutí menovaného podajte zpravu ihneď tunajšiemu veliteľstvu.

Košice, dňa 9.1.1952.

Odovzdal : V a n i k

Prevzal : K u n d r á t

Za krajskeho veliteľa štb,
veliteľ V odd.vrch.str.Š i p o š

Oddiel ...
v Mečovoici

Došlo: <u>10. 1 1952</u>	Oddelenie:
Č. j.: <u>12/52</u>	Vl. číslo: <u>10/52</u>
Prílohy;	<u>1.</u>